

Asia: Aittovaara-Pyhänselkä (Muhos, Oulu, Pudasjärvi, Utajärvi) 400+110 kV voimajohtohanke, YVA-selostus (POPELY/2271/2023)

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
kirjaamo.pohjois-pohjanmaa@ely-keskus.fi

Lausunto

1 Johdanto

Tuulialfa Oy suunnittelee joko 400+110 kV, 400 kV tai 110 kV voimajohdon rakentamista suunnitteilla olevien Aittovaaran (Pudasjärvi) sekä Mustasuo-Tynnyrikorven (Oulu, Utajärvi) tuuli- ja aurinkovoimahankkeiden liittämiseksi sähköverkkoon. Voimajohtoreitti sijoittuu Muhoksen, Oulun, Pudasjärven ja Utajärven kuntien alueille ja sen pituus on liittymispisteestä riippuen n. 34 tai 46 km. Luonnonvarakeskus on aiemmin lausunut hankkeen YVA-ohjelmasta.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

On hyvä, että hankkeessa on toteutettu ohjelmavaiheen jälkeen myös metsäkanalintukartoitus. Linnustokartoituksista kerrotaan, että pellot, tiet, ojikat, turvekankaat, ojitetut suot, avohakkuualat ja tasaikäiset talousmetsät jätettiin kartoitusten ulkopuolelle. Luke huomauttaa, että monet lajit (myös tässä mainitut direktiivilajit) käyttävät mm. myös talousmetsiä elinympäristönään.

Selostuksessa todetaan, että sähkönsiirtoreitti ei sijoitu mahdollisen susireviirialueen ydinkohtaan. Luke huomauttaa, että hankkeessa tehdyillä selvityksillä ei voida varmuudella poissulkea ydinreviirille sijoittumista.

Selostuksessa kerrotaan, että Vepsänjoki voisi mahdollisesti toimia saukon elinympäristönä, jolloin on mahdollista, että rakentamisen aikainen toiminta voi häiritä lisääntymistä. Saukko on liitteen IV(a) laji, jolloin sen lisääntymiseen kohdistuvaa häiriötä ei tule syntyä. Näiltä osin on hankkeen jatkosuunnittelussa syytä selvittää lievennyskeinoja.

Selostuksessa todetaan, että alueella on jo entuudestaan tiestöä ja voimalinjoja, jolloin tuulivoimahankkeen sähkönsiirrosta ei arvioida aiheutuvan merkittäviä lisävaikutuksia. Luke huomauttaa, että tämän hankkeen mm. elinympäristöä pirstova vaikutus tulee jo olemassa olevien rakenteiden lisäksi.

Hankkeen yhteisvaikutukset voivat vähintäänkin alueellisesti aiheuttaa merkittävää haittaa alueen poronhoidolle. Vaikutusten arviointiin liittyy kuitenkin suurta epävarmuutta sekä ajallista ja paikallista vaihtelua. Haitallisten vaikutusten lievennyksessä on jatkossakin keskeistä hanketoimijan ja paliskuntien välinen avoin vuoropuhelu sekä asioista sopiminen koko hankkeen elinkaaren ajan.

On kuitenkin huomioitava, että mikäli hankkeen vaikutusten arviointi (yllä kuvattu avoin vuoropuhelu) ja seuranta vievät merkittävästi poronhoitajien aikaa ja resursseja, muodostaa se ylimääräisen hankkeen aiheuttaman haitallisen vaikutuksen poronhoidolle, joka on myös syytä huomioida.

Laidunten pirstoutumisen osalta on myös syytä huomioida, että mahdollisuus laidunten käytön mukauttamiseen poronhoitoympäristön muuttuessa on yksi keskeisistä tekijöistä poronhoidon sopeutumiskyvyn kannalta. Sen vuoksi myös tällä hetkellä vähemmällä käytöllä olevat alueet voivat olla merkittäviä.

Selostuksessa kerrotaan, että Mustasuo-Tynnyrikorven hankkeeseen liittyy myös aurinkovoiman tuotantoa, ja sillä ei arvioida olevan merkittäviä yhteisvaikutuksia voimajohtohankkeen kanssa. Luke huomauttaa, että aurinkovoima-alue poistuu esim. porojen käytöstä kokonaan aitaamisen vuoksi, jolloin elinympäristöä menetetään ja se muuttuu. Tämä tulee huomioida mahdollisissa yhteisvaikutuksissa.

Voimalinjojen jokien, purojen ja muiden uomien ylittämistä tulisi hankkeen jatkosuunnittelussa välttää, mutta jos niitä tehdään, ne on toteutettava siten, ettei muodostu pysyviä eikä tilapäisiä vaellusesteitä.

3 Lausunnon tiivistelmä

Luke huomauttaa, että monet lajit (myös tässä mainitut direktiivilajit) käyttävät mm. myös talousmetsiä elinympäristönään, näiden alueiden jättäminen pois luontokartoituksista lisää vaikutustenarviointiin epävarmuutta. Selostuksessa kerrotaan, että Vepsänjoki voisi mahdollisesti toimia saukon elinympäristönä, jolloin on mahdollista, että rakentamisen aikainen toiminta voi häiritä lisääntymistä. Näiltä osin on hankkeen jatkosuunnittelussa syytä selvittää lievennyskeinoja. Luke näkee, että hankkeen yhteisvaikutusten arviointi on myös tulevaisuudessa tärkeää. Hankkeen yhteisvaikutukset voivat vähintäänkin alueellisesti aiheuttaa merkittävää haittaa alueen poronhoidolle. Haitallisten vaikutusten lievennyksessä on jatkossakin keskeistä hanketoimijan ja paliskuntien välinen avoin vuoropuhelu sekä asioista sopiminen koko hankkeen elinkaaren ajan. On kuitenkin huomioitava, että mikäli hankkeen vaikutusten arviointi (yllä kuvattu avoin vuoropuhelu) ja seuranta vievät merkittävästi poronhoitajien aikaa ja resursseja, muodostaa se ylimääräisen hankkeen aiheuttaman haitallisen vaikutuksen poronhoidolle, joka on myös syytä huomioida. Voimalinjojen jokien, purojen ja muiden uomien ylittämistä tulisi hankkeen jatkosuunnittelussa välttää, mutta jos niitä tehdään, ne on toteutettava siten, ettei muodostu pysyviä eikä tilapäisiä vaellusesteitä.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 07.02.2025 klo 16:34:33.

Lausunnon valmistelija(t):

Luonnonvarakeskus
Latokartanonkaari 9
PL 2, 00791 Helsinki

Puhelin 029 532 6000

Y-tunnus 0244629-2

Saara Kattainen

Liitteet:

Tiedoksi: